

Lausunto

25.03.2022

Asia: VN/7543/2022

Lausuntopyyntö: Arviomuistio televisio- ja radio-ohjelmistojen siirtovelvoitteesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt FiComilta lausuntoa arviomuistiosta televisio- ja radio-ohjelmistojen siirtovelvoitteesta. FiCom kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi ja esittää kunnioittavasti seuraavaa:

FiComin keskeiset viestit

- FiCom ei kannata Yleisradion televisio-ohjelmistoja koskevan siirtovelvoitteen säilyttämistä ennallaan vaan vaatii sen kumoamista, koska teledirektiivin mukaisia edellytyksiä sille ei enää ole.
- Mikäli televisio-ohjelmistojen siirtovelvoite pidetään ennallaan, SVPL 227 §:ään tulee sisällyttää siirtovelvoitteen edellytykseksi, että Yleisradio vastaa oikeudenhaltijalle siirtovelvoitteen mukaiseen siirtoon perustuvasta tekijänoikeuslain mukaisesta korvauksesta.
- Yleisradiolain myötä Yleisradiolla on velvollisuus tuoda julkisen palvelun televisio-ohjelmisto jokaisen saataville yhtäläisin ehdoin, joten sen on myös hankittava kaikki oikeudet kaikkiin jakeluteihin.
- Radio-ohjelmistojen siirtovelvoite tulee purkaa kokonaan, koska teledirektiivin mukaisia edellytyksiä sille ei enää ole.
- Mikäli radio-ohjelmistojen siirtovelvoitetta ei poisteta kokonaan, sitä koskevaa SVPL 227 §:ää tulee täsmentää siten, että siirtovelvoitetta ei ole, jos sen täyttäminen estää teleyritystä kehittämästä verkkoaan teknis-taloudellisesti tarkoituksenmukaisella tavalla.
- Arviomuistiossa ei ole otettu lainkaan kantaa kustannuskysymyksiin, vaikka niihin on vaadittu muutosta.
- Kaikkia jakeluteitä tulee lainsäädännössä kohdella tasapuolisesti.

- Televisioyhtiöiden tulee maksaa operaattoreille siirtokapasiteetin käytöstä kohtuullinen korvaus.

Televisio-ohjelmistojen siirtovelvoite

Arviomuistiossa on ansiokkaasti kuvattu FiComin ja sen kaapelitelevisiotoimintaa harjoittavien jäsenyritysten aiemmin esittämiä näkemyksiä siitä, kuinka siirtovelvollisuudet eivät ole – eivätkä ole olleet enää vuosiin – kohtuullisia, oikeasuhteisia tai välttämättömiä selkeästi määritetyn yleisen edun mukaisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Tästä huolimatta arviomuistiossa on päädytty ehdottamaan, että Yleisradion televisio-ohjelmistoja koskeva siirtovelvoite säilytetään ennallaan. Arviomuistiossa korostetaan laajakaistan kautta tarjottavien AV-mediapalvelujen kasvavaa merkitystä sekä tarvetta luoda edellytykset niiden kehittymiselle, mikä on tärkeää – myös lineaaristen TV-palveluiden kehitykselle. Tästä huolimatta muistiossa painotetaan tarvetta säilyttää perinteisen kaapelitelevisiotoiminnan nykytila, mikä ei edistä laajakaistan kautta tarjottavien AV-mediapalvelujen kehittymistä.

Arviomuistion mukaan Yleisradio joutuisi ilman siirtovelvoitetta ”teleyritysten kanssa erilaisiin keskusteluihin” – käytännössä siis sopimaan kaapelioperaattoreiden kanssa kohtuullisesta korvauksesta Yleisradion kanavien jakelusta. Sopiminen jakelusta ja sen ehdoista on normaalia liiketoimintaa, mitä tehdään kaikkien muiden kanavien kohdalla. Siirtovelvoitteen piiristä vuoden 2011 heinäkuussa sekä vuoden 2017 toukokuussa poistuneiden kanavien jakelu kaapeliverkoissa jatkui keskeytyksettä, ja niiden kanssa on aina pystytty sopimaan - jopa kuluttajapalveluiden parantamisesta, kuten täydentävien Free VOD- ja AVOD-palveluiden jakelusta.

Siirtovelvoitteen säilyttämistä on perusteltu arviomuistion vaikutuksia koskevassa osiossa lähinnä Yleisradion julkisen palvelun velvoitteen toteuttamisen kannalta. Jo vuoden 2016 arvion yhteydessä todettiin, että vastaanottotavat ovat lisääntyneet. Yhä useampi suomalainen käyttää laajakaistaan perustuvia IPTV-palveluita, ja ohjelmien katselu myös nettitelevisiosta on voimakkaassa kasvussa. Siirtovelvoitteet tulee pitää teknologian ja markkinoiden kehittymisen tasalla, jotta ne olisivat jatkuvasti oikeassa suhteessa tavoitteisiin. Mediaympäristön muutokset ovat kuluneen viiden vuoden aikana vieneet pohjan siltä, että Yleisradion televisio-ohjelmistojen siirtovelvollisuus olisi teledirektiivin edellyttämällä tavalla välttämätön tai oikeasuhteinen. Nämä muutokset ovat jääneet arviomuistiossa huomiotta.

Noin 40 % televisiolähetysten vastaanottajista käyttää yksinomaan kaapeliverkkoa Yleisradion televisio-ohjelmistojen katseluun. Määrä on ollut vähenemään päin, ja lähes kaikilla näistä 40 prosentista on mahdollisuus katsoa ohjelmistoja - joko perinteisesti lineaariskanavia tai yksittäisiä ohjelmia tilausvideopohjaisesti - myös laajakaistayhteydellä Yle Areenan kautta silloin, kun haluaa. Alle 45-vuotiaiden parissa Yle Areenaa seuraa jo enemmistö, ja nykyisellä kehityksellä ikäraja tulee vain nousemaan. Jo nyt vanhimmassakin ikäryhmässä Yle Areenan seuraaminen on varsin yleistä, ja tässä ikäryhmässä kasvu on ollut kaikkein nopeinta. Monessa kotitaloudessa Yleisradion televisio-

ohjelmistoja katsotaan eri tavoin sen mukaan, mikä on kullekin kotitaloudessa asuvalle katsomishetkellä mielekkäintä.

Kuten FiCom on aiemminkin todennut, Yleisradion kanavien suosion vuoksi niiden pitäminen siirtovelvoitteen alaisena ei ole välttämätöntä. Operaattoreidenkin intressissä on tarjota jakelualusta kanaville, joita katsojat pitävät tarpeellisina ja kiinnostavina. Näin on tapahtunut myös aiemmin siirtovelvoitteen piirissä olleiden kanavien osalta. Kaikkien kotimaisten kaupallisten televisiokanavien jakelu kaapeliverkoissa on jatkunut entisellään senkin jälkeen, kun ne ovat poistuneet siirtovelvoitteen piiristä. Lisäksi kanavia pyritään saamaan jakeluun erilaisissa tilanteissa kuluttajia palvelevalla tavalla yleisemminkin. Esimerkiksi nyt Ukrainan sodan aikana useat kaapelioperaattorit ovat avanneet vapaaseen katseluun kansainvälisiä uutiskanavia, kuten Al Jazeera, BBC ja CNN.

Siirtovelvoitteen säilyttämistä on perusteltu myös erityisryhmien palveluiden saatavuuden turvaamisella. Sähköisen viestinnän palveluista annetun lain ääni- ja tekstityspalveluiden tarjoamista koskevia velvoitteita on laajennettu, minkä lisäksi uuden esteettömyysdirektiivin kansallinen voimaansaattaminen osaltaan turvaa erityisryhmien palveluiden saatavuuden. Siirtovelvoite on siis tältäkin osin tarpeeton.

Radio-ohjelmistojen siirtovelvoite

Radio-ohjelmistoja koskevasta siirtovelvoitteesta arviomuistiossa todetaan, että on olemassa velvoitteen purkamista tai keventämistä puoltavia perusteita teleyritysten verkkojen muun käytön mahdollistamiseksi. Velvoitteen säilyttämisellekin katsotaan olevan perusteita, kun otetaan huomioon mm. skaalan yläpään karkeat arviot kaapeliradion mahdollisista käyttäjämääristä sekä velvoitteeseen liittyvät yleisen edun näkökohdat. Arviomuistion mukaan olisi pohdittava, voisiko pykälää velvoitteen poistamisen sijasta esimerkiksi täsmentää siten, että 1) Ylen radio-ohjelmistojen siirtovelvoitetta ei olisi, jos kaapelitelevisioverkon välityskyky on välttämätöntä osoittaa kaapelilaajakaistaliikenteen tarpeisiin; tai 2) jos radio-ohjelmistojen siirtovelvoitteen täyttäminen estää teleyritystä kehittämästä verkkoaan teknis-taloudellisesti tarkoituksenmukaisella tavalla.

Arviomuistiossa esitetään, että sidosryhmäarvioiden mukaan radiota kuuntelee kaapeliverkossa arviolta 5–10 % verkon potentiaalisista käyttäjistä, minkä arvioidaan olevan noin 50 000–100 000 kotitaloutta. KPMG:n siirtovelvoitesääntelyn vaikutuksista toteuttaman selvityksen mukaan tieto siitä, että 10 % väestöstä käyttää radiolähetysten vastaanottamiseen kaapeliverkkoja, on saatu Yleisradiolta (selvityksen s. 10). Selvityksessä haastatellut tahot ovat yhtä mieltä siitä, ettei radiotalouksista ole olemassa televisiotalouksien kaltaisia kattavia tilastoja, jotka kertoisivat, mitä kautta radiota kuunnellaan. KPMG:n selvityksessä tai arviomuistiossa ei esitetä muita lähteitä 5–10 % käyttäjämäärille, joten Yleisradiota merkittävästi hyödyttävää radio-ohjelmistojen siirtovelvoitteen säilyttämistä perustellaan ilmeisesti ainoastaan Yleisradion itsensä ilmoittamilla luvuilla.

Arviomuistion mukaan siirtymisestä radion kuunteluun antenniverkon kautta ei kotitalouksille aiheutuisi lisäkustannuksia joko lainkaan tai korkeintaan noin 10–30 euroa mahdollisesti tarvittavasta lisäantennista. Lisäksi kuluttajia, joilla on esimerkiksi teknisiä, taloudellisia tai osaamiseen liittyviä rajoitteita siirtyä muihin jakeluteihin, jos kaapeliverkon radiojakelua koskeva siirtovelvoite päätettäisiin purkaa tai lieventää, on karkeasti arvioiden tuhansia, mahdollisesti joitain kymmeniä tuhansia. Vastaavasti radio-ohjelmistojen siirtovelvoitesääntelyllä arvioidaan olevan vaikutusta kaikkien kotitalouksien kaapelilaajakaistan paluusuuntaan. Traficomien kiinteän verkon laajakaistaliittymien tilaston mukaan kotitalouksilla oli vuoden 2021 lopussa noin 500 000 kaapelilaajakaistaliittymää. Asiakashaitan suuruutta voidaan arviomuistion mukaan arvioida myös nykyisten ja potentiaalisten asiakkaiden liittymien lukumäärällä, joka on arvion mukaan 500 000–600 000.

Kaapeliverkon kautta radiota kuuntelevalta vaaditaan enemmän teknistä osaamista kuin antennivastaanotosta radiolaitteella kuuntelevalta. Jokainen kaapeliverkosta radiota kuunteleva osaa tarvittaessa hankkia halvimmillaan kymmenen euron radiovastaanottimen, jolla radiosignaali on vastaanotettavissa laitteen omalla antennilla paitsi kaapeliverkkoon kytketyssä asunnossa, myös missä päin Suomea tahansa. Syy kaapeliverkon kautta tapahtuvaan vastaanottoon on operaattorien kokemusten mukaan useimmiten tottumus tai käyttäjän omat mieltymykset, eikä niinkään tekniset, taloudelliset tai osaamiseen liittyvät rajoitteet, joiden vuoksi käyttäjän sananvapauden toteutuminen olisi siirtovelvoitteen poiston myötä uhattuna.

Kuten FiCom on aiemminkin esittänyt, radio-ohjelmistojen siirtovelvoitteet estävät järkevän taajuuksien käytön digitaalisen infrastruktuurin kehityksen kannalta olennaisen kaapelilaajakaistan tarpeisiin. DOCSIS 3.1 -standardi mahdollistaa olemassa olevan kaapeli-infran käyttämisen nopeiden laajakaistayhteyksien toteuttamiseen, ja standardissa taajuuksia 200 MHz:iin asti käytetään paluukanavana. Jos kaapelioperaattorit ovat velvollisia siirtämään kyseisillä taajuuksilla julkisen palvelun radio-ohjelmistojen FM-signaalia, ne eivät voi hyödyntää paluusuunnan tarjoamaa kaistanleveyttä. Taajuusalue olisi tehokkaammassa käytössä, jos sitä voisi käyttää yleisenä siirtotienä muunkin sisällön kuluttamiseen. Näin ollen radio-ohjelmistoja koskeva siirtovelvoite tulisi purkaa kokonaan. Radiota voi kuunnella paitsi halvalla ja helppokäyttöisellä radiovastaanottimella, myös laajakaistayhteydellä mobiililaitteella sekä erilaisilla kanavakohtaisilla ja kokoavilla sovelluksilla. Kaapeliverkkoon kytkettävissä päätelaitteissa on jo pitkään hyvin yleisesti ollut mahdollisuus kuunnella radiokanavia myös internetin välityksellä ilman, että käyttäjän tarvitsee edes ladata päätelaitteeseen mitään sovellusta tai ostaa sitä varten erillistä lisälaitetta. Teledirektiivin mukaisia edellytyksiä radio-ohjelmistojen siirtovelvoitteelle ei ole.

KPMG:n siirtovelvoitesääntelyn vaikutuksista toteuttaman selvityksen mukaan sääntelyn purkaminen tarkoittaisi kaapelioperaattoreille aiemmin radiolähetysten käytössä olleen taajuusalueen vapautumista muuhun käyttöön. Luopumalla radiolähetysten jakelusta kaapeliverkossa saataisiin toimijoiden käyttöön aiempaa suuremmat paluukaistat ja yhteysnopeuksia olisi mahdollista nostaa. Samalla voitaisiin vapauttaa kaapeliverkon kaksisuuntaista kapasiteettia muihin tarkoituksiin, kuten kodista lähtevät yhteydet (paluukanava), joita tarvitaan esimerkiksi pandemian myötä yleistyneeseen etätyöskentelyyn ja etätyökokouksiin.

KPMG:n selvityksessä ei havaittu merkittäviä markkinoita koskevia vaikutuksia, joita radio-ohjelmistojen siirtovelvoitesääntelyn lakkauttamisesta voisi aiheutua. Lisäksi ainoan kuluttajiin kohdistuvan vaikutuksen, vaaratiedotteiden radiojakelun loppumisen, vakavuutta pienentää selvityksen mukaan monikanavaistunut viestintä. Kuluttajan on kuunneltava nimenomaan Yleisradion lähetystä, jonka päälle vaaratiedote ajetaan, eikä vaaratiedote tavoita erityisryhmään kuuluvaa käyttäjää, mikäli käyttäjä ei ole osannut asentaa matkapuhelinta vastaanottamaan push-viestiä Yle Areenasta. Nykyinenkään siirtovelvoitesääntely ei takaa sitä, että vaaratiedote tavoittaa kuluttajan, ja toisaalta etenkin koronapandemian aikana internet-sivut ovat olleet monen kunnan ja kaupungin tärkein viestintäkanava. Lisäksi kuka tahansa voi ostaa kaupasta halvan ja helppokäyttöisen sekä mukana kuljetettavan radiovastaanottimen, jolla vaaratiedotteet ovat vastaanotettavissa niin kodissa kuin sen ulkopuolellakin. Myös Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön ja Huoltovarmuuskeskuksen suosituksissa kotitalouksien varautumiseksi puhutaan nimenomaan paristokäyttöisestä radiosta – siis antenniverkkoon tarkoitettua radiovastaanottimesta (<https://72tuntia.fi/sahkokatko/>).

Jos Yleisradion radio-ohjelmistojen siirtovelvoitetta ei pureta, on toinen ehdotetuista täsmennyksistä eli se, että siirtovelvoitetta ei olisi, jos sen täyttäminen radio-ohjelmistojen osalta estää teleyritystä kehittämästä verkkoaan teknis-taloudellisesti tarkoituksenmukaisella tavalla, ensin ehdotettua vaihtoehtoa kannatettavampi. Mikäli edellytyksenä sille, että radio-ohjelmistojen siirtovelvoitetta ei olisi, on se, että kaapelitelevisioverkon välityskyky on välttämätöntä osoittaa kaapelilaajakaistaliikenteen tarpeisiin, ehdotetulla muutoksella ei olisi pahimmassa tapauksessa lainkaan merkitystä, sillä välttämättömyyden osoittaminen voisi olla käytännössä määritelmistä riippuen hyvinkin hankalaa.

Kustannuskysymykset

Teledirektiivin johdantokappaleen 309 mukaan siirtovelvollisuuksien uudelleenarvioinnin yhteydessä voidaan tarvittaessa määrätä kohtuullisesta korvauksesta. Arviomuistion mukaan korvauksesta ja sääntelyratkaisusta on käyty aikanaan keskustelua ja päädytty nykyisellään voimassa olevaan ratkaisuun. Tämän osalta viitataan vuosien 2002, 2007 ja 2010 hallituksen esityksiin. Uutta harkintaa aiheesta ei ole tehty, vaikka markkina on viimeisten 12 vuoden aikana muuttunut valtavasti.

Kuten arviomuistiossakin on esitetty, FiCom on kaapelitelevisiotoimintaa harjoittavine jäsenyrityksineen vaatinut, että SVPL:ään tulee sisällyttää siirtovelvoitteen edellytykseksi, että televisioyhtiö vastaa tekijänoikeuslain mukaisten oikeuksien haltijoille maksettavista korvauksista myös siirtovelvollisuuden piiriin kuuluvasta siirrosta, mikäli kaapelitelevisioverkon siirtovelvoitetta ei pureta.

Yleisradio tekee ratkaisut ohjelmien sisällöstä ja tarjolla olevien kanavien lukumäärästä ja siitä, kuinka suurelle yleisölle niitä tarjotaan. Yleisradion päättämien sisältöjen hankinta rahoitetaan

kaikilta kansalaisilta kerättävällä yleisradioverolla. Kaapelioperaattorit operoivat ohjelmien jakeluverkoja, mutta niillä ei ole keinoja vaikuttaa siirtovelvoitteen nojalla jaeltavien ohjelmistojen sisältöön eikä määrään. Yleisradion lakisääteinen tehtävä on Yleisradiolain 7 §:n mukaisesti tuoda julkisen palvelun televisio- ja radio-ohjelmisto siihen liittyvine oheis- ja lisäpalveluineen jokaisen saataville yhtäläisin ehdoin. On siis Yleisradion vastuulla huolehtia siitä, että se hankkii kaikki oikeudet kaikkiin jakeluteihin toteuttaakseen Yleisradiolain mukaista velvoitettaan. Näissä olosuhteissa on välttämätöntä ja perustuslakivaliokunnan asiaa koskevien lausuntojen kanssa yhteensopivaa, että Yleisradion tulee vastata oikeudenhaltijalle maksettavasta korvauksesta. Yleisradiolain 7 §:ssä Yleisradiolle säädetty velvollisuus tuoda julkisen palvelun televisio-ohjelmisto jokaisen saataville yhtäläisin ehdoin ei toteudu, mikäli operaattorit maksavat tekijänoikeuskorvaukset kaapelikäyttäjien osalta.

Tekijänoikeuslain 25 i §:n mukaan tekijällä on oikeus saada edelleenlähettäjältä korvaus edelleenlähettämisestä, jollei edelleenlähettäjä näytä toteen, että korvaus on jo maksettu lähetysoikeuksien hankinnan yhteydessä. Käytännössä tämä tarkoittaisi sitä, että Yleisradio voisi nykyisessä lainsäädäntökehityksessä jättää edelleenlähettämisestä koskevat tekijänoikeuskorvaukset halutessaan maksamatta. Mikäli yleisradiokanavien jakelu kaapeliverkoissa katsottaisiin lähettäjäyhtiön lukuun tehtävän alkuperäisen lähettämisen tai teknisen välittämisen sijaan virheellisesti edelleenlähettämiseksi, tekijänoikeuskorvaukset tulisivat perusteettomasti operaattoreiden maksettaviksi. Erilaisten jakelutapojen eriarvoisen kohtelun lisäksi tämä asettaisi eri jakeluverkoista sisältöjä vastaanottavat kuluttajat eriarvoiseen asemaan.

Tekijänoikeuslakia ollaan paraikaa uudistamassa opetus- ja kulttuuriministeriössä, mutta 25 i §:ään ei olla ehdottamassa muutosta. Tekijänoikeuslain näkökulmasta on merkitystä ainoastaan sillä, että joku maksaa myös siirtovelvoitteen alaisesta ohjelmistojen jakelusta oikeudenhaltijoille tekijänoikeuslain mukaiset korvaukset. Tekijänoikeuslain lähtökohtana on sopimusvapaus, ja siitä, kenen korvaukset tulee maksaa, on siirtovelvoitteen osalta säädetty nimenomaan sähköisen viestinnän palveluista annetussa laissa. Yleisradioveroa kerätään kaikilta kansalaisilta riippumatta siitä, seuraavatko he sisältöjä antennin, kaapelin tai jonkun muun lähetystavan välityksellä, joten vastuu tekijänoikeuskorvauksistakaan ei voi rajautua vain antennivastaanoton kautta seuraaviin kansalaisiin.

Tekijänoikeussäätelyn tulee kohdella kaikkia teknisiä ratkaisuja samalla tavalla, eikä lähetystekniikan tule vaikuttaa oikeudelliseen kohteluun tai maksettaviin tekijänoikeuskorvauksiin. Lähetysten jakelutekniikka ei voi olla peruste lisäkorvaukselle, joten ohjelmaostojen yhteydessä hankittujen kaapeliverkon lähetysten tekijänoikeuksista ei pidä rahastaa kahteen kertaan antennijakeluun nähden. Lainsäädännöllä ei myöskään saa luoda sellaista tilannetta, jossa siirtovelvoitteesta muutenkin hyötyvä Yleisradio voisi jättää siirtovelvollisuuden alaisen siirron osalta oikeudet hankkimatta ja pienentää omia kustannuksiaan jättämällä tekijänoikeuden haltijoille kuuluvat korvaukset maksamatta, jos siirtovelvoitteen piirissä oleva jakelu katsottaisiin edelleenlähettämiseksi. Vastuu siirtovelvollisuuteen liittyvistä tekijänoikeuskorvauksista kuuluu lähettäjäyhtiöille riippumatta siitä, onko tilanteessa tekijänoikeuslain valossa kysymys yhtiön lukuun tapahtuvasta teknisluotoisesta välittämisestä, edelleenlähettämisestä vai alkuperäisestä lähettämisestä. Teleoperaattorin osalta kysymys on puhtaasti teknisestä välittämisestä, jolla ei ole

tekijänoikeudellista merkitystä ja josta ei tule aiheutua operaattorille korvausvelvollisuutta. Siirtovelvoitesäännös sallii operaattorin periä asiakkailtaan ainoastaan maksun teknisistä kustannuksista ("verkon ylläpidosta"), mutta ei siirtovelvollisuuden alaisen kanavan sisällöstä tai siihen liittyvistä tekijänoikeusmaksuista

Tekijänoikeuslain mukaisten oikeuksien haltijoille maksettavien korvausten lisäksi televisioyhtiöiden tulee maksaa operaattoreille siirtokapasiteetin käytöstä kohtuullinen korvaus. Teledirektiivin 114 artiklan 3 kohdan mukaan jäsenvaltioilla on mahdollisuus määrittää asianmukainen korvaus artiklan mukaisesti toteutettujen toimenpiteiden osalta, eikä kaapelijakelu eroa sopimuksellisesti maanpäällisestä jakelusta. Molemmissa tapauksissa jakelun hoitaa televisioyhtiöstä erillinen verkko-operaattori, ja korvaus maksetaan samalla tavalla maanpäällisessäkin verkossa.

Verkkoja tulee kohdella teknologianeutraalisti. Kaapelioperaattori perii kiinteistöiltä perusmaksua kaapeliverkkoon liittymisestä ja sen ylläpidosta, mutta vastaavia kustannuksia syntyy taloyhtiöille ja kuluttajille myös antennijärjestelmien hankinnasta ja kunnostuksesta. Joillain taloyhtiöillä antennijärjestelmien huolto on jopa sisällytetty vastikkeeseen huoltoyhtiön vastuulle erillisen antenniurakoitsijan kutsumisen sijaan. Vallitsevan lainsäädännön mukaan kaapelitelevisio-operaattori voi vaatia käyttäjältä kohtuullisen maksun ainoastaan verkon ylläpidosta, ohjelmistot niihin liittyvine palveluineen on tarjottava käyttäjälle maksutta.

Cullen International on selvittänyt siirtovelvoitteen alaisten kanavien korvausten maksua 27 eri maassa. Selvityksen mukaan Suomen lisäksi ainoastaan Belgiassa, Unkarissa, Irlannissa, Liettuassa, Puolassa ja Britanniassa sekä paikallisten kanavien osalta Ruotsissa kaapelioperaattorien tulee jakaa siirtovelvoitteen alaiset kanavat korvauksetta. Kaikissa muissa selvityksen kohteena olleissa valtioissa kohtuullinen korvaus määritellään joko sopimusneuvotteluiden kautta tai paikallisen toimivaltaisen viranomaisen toimesta. Esimerkiksi Saksassa kumpi tahansa neuvotteluosapuoli voi valittaa asiasta valvovalle viranomaiselle, eikä pelkoa kohtuuttomista korvauksista ole. Saksalaisten yleisen palvelun lähettäjäyhtiöiden ja kaapelitelevisio-operaattorien kiista korvauksista ratkaistiinkin 2018 tuomioistuimen ulkopuolisella riidanratkaisulla. Vastaavasti Suomessa Yleisradio voitaisiin velvoittaa neuvottelemaan korvauksista. Mikäli osapuolet eivät pääsisi korvauksen kohtuullisuudesta yhteisymmärrykseen, ratkaisun tekisi viranomainen, tuomioistuin tai muu riidanratkaisuelin.

Mikäli edellä esitettyä kohtuullista korvausta koskevaa lisäystä ei toteuta, tulisi se ainakin käsitellä asianmukaisesti ja esittää perustelut, miksi nykytilanne halutaan säilyttää. Jotta televisio-ohjelmistojen siirtovelvoitteen ennallaan säilyttäminen olisi hyväksyttävissä, tulee siirtovelvoitetta koskevassa säännöksessä kuitenkin nimenomaisesti velvoittaa Yleisradio hankkimaan oikeudet ja maksamaan kaikille tekijänoikeuslain mukaisille oikeudenhaltijoille myös siirtovelvoitteen alaisesta ohjelmistojen siirrosta.

Metsola Asko
Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto, FiCom ry